Resolucija Evropskega odbora regij – Evropsko leto kulturne dediščine 2018

(2017/C 088/03)

EVROPSKI ODBOR REGIJ

— ob upoštevanju predloga Evropske komisije za sklep Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem letu kulturne dediščine ([1]);

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

1. pozdravlja predlog Evropske komisije o razglasitvi leta 2018 za „evropsko leto kulturne dediščine“ in se strinja s splošnimi in posebnimi cilji, določenimi za to leto;

2. meni, da je evropsko leto, posvečeno kulturni dediščini, odlična priložnost za ozaveščanje državljanov o potrebi po zaščiti kulturne dediščine, za seznanjanje širše javnosti o njej in za doseganje skupnih ciljev v panevropskem okviru ([2]); evropsko leto bi moralo tudi spodbuditi izmenjavo primerov najboljše prakse pri razvoju učinkovitih sistemov upravljanja, ki prispevajo k ublažitvi tveganj, povezanih z razvojem mest in spremembami krajine, ter v boju proti nezakonitemu izkopavanju in nezakoniti trgovini s kulturnimi dobrinami;

3. poziva k celovitemu in vizionarskemu pristopu k pripravi evropskega leta kulturne dediščine 2018, ki ga pojmuje tudi kot priložnost za ponovno potrditev našega slogana „Združena v raznolikosti“. OR znova poudarja, da namerava podpreti evropsko leto kulturne dediščine 2018. Zato izraža pripravljenost, da bi sodeloval pri delu evropske usmerjevalne skupine, katere ustanovitev predlaga Evropska komisija v sklopu evropskega leta 2018;

4. ugotavlja, da proslave in počastitve kulturne dediščine Evropejcem pomagajo krepiti razumevanje, navdihujejo njihovo ustvarjalnost in krepijo aktivno državljanstvo. Promoviranje kulture in kulturne dediščine je zato bistvenega pomena za krepitev identitete in demokratičnih vrednot v Evropi ter večanje socialne in ekonomske kohezije. V tem smislu je treba zaščitene naravne prostore šteti kot del kulturne dediščine;

5. pozdravlja priznavanje kulture kot orodja za lokalni in regionalni razvoj ter pomen inovativnih modelov upravljanja na več ravneh ter upravljanja kulturne dediščine; vseeno pa poudarja, da mora imenovanje koordinatorjev na ravni držav članic v celoti odražati strukturo upravljanja posamezne države članice, vključno z zveznimi strukturami in/ali regijami/mesti z zakonodajnimi pristojnostmi;

6. ponovno poudarja pomen krajin kot osnovne komponente naravne in kulturne dediščine, ki močno vpliva na kulturno identiteto evropskih državljanov; zato verjame, da bi v skladu z Evropsko konvencijo o krajini in Evropsko agendo za kulturo lahko obogatili splošne cilje evropskega leta kulturne dediščine 2018 z močno komponento teritorialnega razvoja v obliki regionalnih in lokalnih strategij za kulturo, ki bi vključevale promocijo trajnostnega kulturnega turizma;

7. pričakuje, da bo evropsko leto kulturne dediščine 2018 spodbuda za to, da se povečajo sredstva, ki so v programu COSME na voljo malim in srednje velikim podjetjem, ki delujejo na področju kulturnega turizma;

8. pričakuje, da bo imel v letu 2018 turizem, zlasti kulturni turizem in turizem, povezan z dediščino, pomembno vlogo, saj je ena od najhitreje rastočih gospodarskih panog v Evropi, ki poganja svetovno rast in razvoj, ustvarja na milijone delovnih mest, spodbuja izvoz in naložbe ter spreminja življenja ljudi;

9. izpostavlja pomen kulture kot enega od ključnih dejavnikov za privabljanje turistov ter poudarja, da je treba promovirati evropsko kulturno in naravno dediščino v naših regijah, mestih in na podeželskih območjih, ki so dokaz naše raznolikosti, in zagotoviti boljši dostop do teh območij, ki so težko dostopna, na primer podeželske, gorske ali otoške regije;

10. opozarja, da je namen nove agende EU za mesta izboljšati kakovost življenja v mestih in razviti novo „mestno“ upravljanje, ter poudarja, da bi morali oblikovati partnerstva tudi za druge teme, pri katerih so potrebni celostni politični pristopi, kot na primer upoštevanje kulturne razsežnosti in razsežnosti turizma pri razvoju mest, novih vključujočih oblik participacije, inovacij in pametnih mest ([3]);

([1]) COM(2016) 543 final.
([2]) COR-2014-05515-00-00-AC-TRA.
([3]) COR-2015-05511-00-01-AC-TRA.

11. poudarja, da sta kulturna dediščina in razvoj podeželja tesno povezana, in podeželska območja poziva, naj v svojih razvojnih strategijah večjo pozornost namenijo kulturni dediščini, ki prispeva k ohranjanju in ustvarjanju delovnih mest, podpori kmetijskih gospodarstev, varstvu kulturne krajine ter podpiranju umetnosti in rokodelstva na podeželju;

12. ponovno poudarja možne prednosti uporabe Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) pri projektih upravljanja na več ravneh, ki omogočajo sodelovanje vseh organov, pristojnih za upravljanje čezmejnih ali evroregionalnih ozemelj ([4]), ter spodbujanje sodelovanja na področju kulture, vključno z oprijemljivo in neoprijemljivo kulturno dediščino, s pozitivnim učinkom tudi na druge sektorje, kot sta turizem in industrija;

13. ponovno izraža podporo pobudam za evropsko prestolnico kulture in znak evropske dediščine, kakor tudi za dneve evropske dediščine in za nagrado EU za kulturno dediščino, ter poudarja potrebo po močni sinergiji z aktivnostmi v okviru evropskega leta 2018;

14. ugotavlja, da – kljub temu, da je sofinanciranje dejavnosti v podporo evropskemu letu na evropski ravni v okviru obstoječih možnosti za določitev prednostnih nalog na letni ali večletni osnovi ter v povezavi z obstoječimi programi – izbira politike, na katero bo osredotočeno posamezno leto, v veliki meri določa obseg razpoložljivega proračuna. To povzroča znatna nihanja v financiranju od enega do drugega leta, kar lahko ogrozi doseganje ciljev določenega leta;

15. ponovno poudarja, da lahko v globaliziranem svetu kultura določa tudi privlačnost nekega kraja in njegovo konkurenčnost za podjetja, vlagatelje ter ustvarjalne in podjetne posameznike;

16. meni, da je evropsko leto kulturne dediščine 2018 pomemben mejnik pri utrjevanju strategije EU za mednarodne kulturne povezave ([5]);

17. ko razmišlja o vlogi dediščine na področju zunanjih odnosov, pozdravlja osredotočenost na Bližnji vzhod, saj je ta regija močno prizadeta zaradi namernega uničevanja kulturnih spomenikov na nekaterih konfliktnih območjih. Strinja se, da si je za sodelovanje na področju kulture treba prizadevati tudi z državami evropske sosedske politike in državami vzhodnega partnerstva;

18. poudarja, da je bistveno, da mladina priznava, razume in ceni svojo dediščino in jo občuti kot del svoje identitete. Zato poziva k bolj proaktivnemu pristopu k promoviranju evropske kulturne dediščine in njene raznolikosti med mladimi in otroki; priporoča, da se v šolski učni načrt vključi izobraževanje o evropski umetnosti, glasbi, gledališču in filmu, da bi bolje poznali oprijemljivo in neoprijemljivo kulturno dediščino Evrope;

19. ponovno poudarja pomen pridobivanja kulturnih in ustvarjalnih znanj in spretnosti že od mladih nog, tako v okviru izobraževalnega sistema kot v prostem času, da lahko mlajše generacije v celoti izkoristijo nove oblike dostopa do kulture ([6]);

20. meni, da je dostopnost bistvenega pomena za uspešnost evropskega leta kulturne dediščine 2018; izboljšanje dostopnosti je ključno izhodišče tudi za povečanje stopnje udejstvovanja ([7]);

21. potrjuje, da je pripravljen sodelovati pri oblikovanju obsežne komunikacijske strategije ter organizirati ustrezne konference, dogodke in pobude, obenem pa spodbujati udeležbo državljanov in zainteresiranih strani;

22. želi, da bi EU imela dejavnejšo medijsko in avdiovizualno politiko ter politiko na področju informacijske tehnologije, s katerimi bi si prizadevala za promocijo kulturne in jezikovne dediščine Evrope;

23. meni tudi, da je treba ustanoviti evropsko mrežo mest, ki so del svetovne dediščine, jih obravnavati kot skupno dediščino vseh evropskih državljanov ter sprejeti posebne ukrepe za ohranjanje in širjenje njenega obstoja;

([4]) CDR371-2011_FIN_AC.
([5]) JOIN(2016) 29 final.
([6]) CdR 2391/2012 fin.
([7]) CDR3952-2013_00_00_TRA_AC.

24. nalaga predsedniku, da to resolucijo predloži Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, Svetu, predsedniku Evropskega sveta in slovaškemu predsedstvu.

II. **PREDLOGI SPREMEMB**

Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem letu kulturne dediščine

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 0

Predlog Komisije	*Predlog spremembe OR*
	Evropska unije prispeva k ohranjanju in razvijanju nedeljivih, univerzalnih vrednot človekovega dostojanstva, svobode, enakopravnosti in solidarnosti, spoštovanju raznolikosti kultur, jezikov in tradicij evropskih narodov, kakor je navedeno v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 4

Predlog Komisije	*Predlog spremembe OR*
Kakor je poudarjeno v sporočilu Evropske komisije „Na poti k celostnemu pristopu do kulturne dediščine za Evropo“ ([8]), se kulturna dediščina obravnava kot skupen vir in dobrina v skrbništvu za prihodnje generacije, skrb za katere je skupna odgovornost vseh zainteresiranih strani. ([8]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 22. julija 2014 – Na poti k celostnemu pristopu do kulturne dediščine za Evropo, COM(2014) 477 final.	Kakor je poudarjeno v sporočilu Evropske komisije „Na poti k celostnemu pristopu do kulturne dediščine za Evropo“ ([8]), se kulturna dediščina obravnava kot skupen vir in dobrina v skrbništvu za prihodnje generacije, skrb za katere je skupna odgovornost vseh zainteresiranih strani. ***Zato člen 36 PDEU ne izključuje prepovedi ali omejitev pri uvozu, izvozu ali blagu v tranzitu, če so utemeljene z varstvom nacionalnih bogastev z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo.*** ([8]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 22. julija 2014 – Na poti k celostnemu pristopu do kulturne dediščine za Evropo, COM(2014) 477 final.

Obrazložitev

Opozoriti je treba, da je blago, ki je del nacionalnega kulturnega bogastva, izključeno iz pravil EU o prostem pretoku blaga.

Predlog spremembe 3

Uvodna izjava 11

Predlog Komisije	*Predlog spremembe OR*
Kulturna dediščina lahko ima pomembno vlogo za povezanost skupnosti v času, ko v evropskih družbah narašča kulturna raznolikost. Novi participativni in medkulturni pristopi k politikam dediščine in izobraževalnim pobudam, ki vsem kulturnim dediščinam pripisujejo enako dostojanstvo, imajo potencial za povečanje zaupanja, medsebojnega priznavanja in socialne kohezije.	Kulturna dediščina lahko ima pomembno vlogo za povezanost skupnosti v času, ko v evropskih družbah narašča kulturna raznolikost. ***Kraji, ki so prejeli znak evropske kulturne dediščine, imajo močno evropsko razsežnost, saj so bili izbrani zaradi vloge, ki so jo imeli v evropski zgodovini. Kot takšni simbolizirajo evropske ideale, vrednote, zgodovino in integracijo ter še tesneje povezujejo Evropsko unijo in njene državljane. Skupaj z evropskimi prestolnicami kulture krepijo občutek evropskih državljanov, da pripadajo skupnemu kulturnemu prostoru. Zato si je treba prizadevati za njihovo dopolnjevanje z evropskim letom kulturne dediščine.*** Novi participativni in medkulturni pristopi k politikam dediščine in izobraževalnim pobudam, ki vsem kulturnim dediščinam pripisujejo enako dostojanstvo***, ob spoštovanju svobode umetnosti iz člena 13 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,*** imajo potencial za povečanje zaupanja, medsebojnega priznavanja in socialne kohezije.

Obrazložitev

Znak evropske kulturne dediščine in evropska prestolnica kulture sta pomembna instrumenta za spodbujanje kulturne dediščine na lokalni in regionalni ravni in jima je v sklepu treba dati ustrezno priznanje. Enako velja za svobodo umetnosti, ki je temeljni kamen evropske ustvarjalnosti.

Predlog spremembe 4

Člen 2(2)(k)

Predlog Komisije	*Predlog spremembe OR*
spodbujanje sinergij med Unijo in državami članicami, vključno s krepitvijo pobud za preprečevanje nezakonite trgovine s kulturnimi dobrinami.	spodbujanje sinergij med Unijo in državami članicami, vključno s krepitvijo pobud za preprečevanje ***nedovoljenega izkopavanja in*** nezakonite trgovine s kulturnimi dobrinami.

Obrazložitev

Plenjenje arheoloških najdišč zaradi nezakonitega izkopavanja ima nezaslišane posledice za evropsko kulturno dediščino.

Predlog spremembe 5

Člen 4

Predlog Komisije	*Predlog spremembe OR*
Koordinacija na *nacionalni* ravni	**Koordinacija na ravni *držav članic*:**
Vsaka država članica imenuje nacionalnega koordinatorja, odgovornega za organizacijo njenega sodelovanja v evropskem letu. Koordinator zagotovi koordinacijo zadevnih dejavnosti na ***nacionalni*** ravni.	Vsaka država članica imenuje koordinatorja, odgovornega za organizacijo njenega sodelovanja v evropskem letu***, ob doslednem spoštovanju pristojnosti, ki jih imajo nacionalna, regionalna in lokalna raven oblasti***. Koordinator zagotovi koordinacijo zadevnih dejavnosti na ravni ***države članice***.

Obrazložitev

Strukture zveznih držav in poddržavne ravni oblasti je treba v celoti upoštevati pri imenovanju koordinatorjev držav članic.

V Bruslju, 12. oktobra 2016

Predsednik
Evropskega odbora regij

Markku MARKKULA